

**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра русского языка**

**Аннотация к дипломной работе
«Функционально-семантическое поле императивности и
его реализация в дореволюционной поэзии
С. Есенина и В. Маяковского»**

Родик Полина Александровна

Научный руководитель –
профессор
Волынец Т. Н.

РЕФЕРАТ

Дипломная работа включается в себя введение, три главы, заключение, список использованных источников (36 источников), пять иллюстраций и приложение. Объём основной работы составляет 60 страниц (из 81).

Ключевые слова: ФУНКЦИОНАЛЬНАЯ ГРАММАТИКА, КАТЕГОРИЯ ИМПЕРАТИВНОСТИ, ФУНКЦИОНАЛЬНО-СЕМАНТИЧЕСКОЕ ПОЛЕ.

Целью работы является выявление средств выражения императивной семантики в дореволюционной поэзии В.В. Маяковского и С.А. Есенина и моделирование функционально-семантических полей императивности, формирующихся в идиостилиях указанных авторов.

Актуальность нашей работы определяется, во-первых, сложностью и спорностью отдельных теоретических вопросов, касающихся плана выражения императивной семантики (так, у лингвистов до сих пор нет единого мнения о том, какие формы относить к императивным и по каким критериям их определять); во-вторых, необходимостью углубления и расширения наших знаний о структуре функционально-семантического поля императивности; о формировании контекстуально обусловленных императивных значений и реализации их в различных индивидуально-стилистических системах.

Объектом исследования являются императивные конструкции в дореволюционной поэзии В. В. Маяковского и С. А. Есенина.

Предметом исследования – способы и средства выражения императивной семантики и моделируемое на их основе функционально-семантическое поле императивности в дореволюционном творчестве В. В. Маяковского и С. А. Есенина.

Результаты проделанной работы: собраны и проанализированы типы императивных конструкций, встречающиеся в дореволюционном творчестве В. В. Маяковского и С. А. Есенина; на их основе построены авторские функционально-семантические поля императивности; выявлены преобладающие значения императивных конструкций в дореволюционной поэзии Владимира Маяковского и Сергея Есенина.

Практическая значимость работы заключается в возможности использования её результатов в учебной и научно-исследовательской деятельности, посвященной разработке теоретических вопросов, связанных с формированием функционально-семантического поля императивности в языковой системе.

Научная новизна. В нашей работе построено функционально-семантическое поле императивности на материале дореволюционной поэзии Владимира Маяковского и Сергея Есенина, определены языковые средства, образующие ядро и периферию данного поля.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа складаецца з уводзінаў, трох глаў, заключэння, спісу выкарыстаных крыніц (36 крыніц), пяці ілюстрацый і дадатаку. Аб'ём асноўнай часткі складае 60 старонак (з агульных 81).

Ключавыя словы: ФУНКЦЫЯНАЛЬНАЯ ГРАМАТЫКА, КАТЭГОРЫЯ ІМПЕРАТЫЎНАСЦІ, ФУНКЦЫЯНАЛЬНА-СЕМАНТЫЧНАЕ ПОЛЕ.

Мэта работы – выяўленне сродкаў выражэння імператыўнай семантыкі ў дарэвалюцыйнай паэзіі У.У. Маякоўскага і С.А. Ясеніна і мадэляванне функцыянальна-семантычных палёў імператыўнасці, якія фарміруюцца ў ідыястылях названых аўтараў.

Актуальнасць нашай работы вызначаецца, па-першае, складанасцю і спрэчнасцю асобных тэарэтычных пытанняў, якія тычацца плана выражэння імператыўнай семантыкі (так, у лінгвістаў да гэтага часу няма адзінага меркавання пра тое, якія формы адносяць да імператыўных і па якіх крытэрыях іх вызначаць); па-другое, неабходнасцю паглыблення і пашырэння нашых ведаў пра структуру функцыянальна-семантычнага поля імператыўнасці, пра фарміраванне кантэкстуальна абумоўленых імператыўных значэнняў і іх рэалізацыю ў розных індывідуальна-стылістычных сістэмах.

Аб'ектам даследавання з'яўляюцца імператыўныя канструкцыі ў дарэвалюцыйнай паэзіі У.У. Маякоўскага і С.А. Ясеніна.

Прадмет даследавання – спосабы і сродкі выражэння імператыўнай семантыкі і мадэляванае на іх аснове функцыянальна-семантычнае поле імператыўнасці ў дарэвалюцыйнай творчасці У.У. Маякоўскага і С.А. Ясеніна.

Вынікі праведзенай работы: сабраны і прааналізаваны тыпы імператыўных канструкцый, якія сустракаюцца ў дарэвалюцыйнай творчасці У.У. Маякоўскага і С.А. Ясеніна; на іх аснове пабудаваны аўтарскія функцыянальна-семантычныя палі імператыўнасці; выяўлены пераважныя значэнні імператыўных канструкцый у дарэвалюцыйнай паэзіі Уладзіміра Маякоўскага і Сяргея Ясеніна.

Практычнае значэнне дыпломнай работы заключаецца ў магчымасці выкарыстання яе вынікаў у навучальнай і навукова-даследчай дзейнасці, прысвечанай распрацоўцы тэарэтычных пытанняў, звязаных з фарміраваннем функцыянальна-семантычнага поля імператыўнасці ў моўнай сістэме.

Навуковая навізна. У нашай рабоце пабудавана функцыянальна-семантычнае поле імператыўнасці на матэрыяле дарэвалюцыйнай паэзіі Уладзіміра Маякоўскага і Сяргея Ясеніна і вызначаны моўныя сродкі, якія ўтвараюць ядро і перыферыю данага поля.

ABSTRACT

The thesis includes an introduction, three chapters, conclusion, list of references (35 sources), five illustrations and an annex. The volume of the body text is 60 pages (of 81 total).

Keywords: FUNCTIONAL GRAMMAR, CATEGORY OF IMPERATIVITY, FUNCTIONAL SEMANTIC FIELD.

The purpose of the diploma thesis is to identify the means for expressing imperative semantics in the pre-revolutionary poetry by V. Mayakovsky and S. Esenin and to model imperative functional semantic fields in these authors' idiosyncrasies.

The urgency of our paper is determined, firstly, by the complexity and controversy of individual theoretical issues concerning the plan of expressing imperative semantics (due to the fact that there is no consensus among linguists on which forms must be considered as imperative and how to determine criteria for defining them); secondly, by the need to deepen and expand our knowledge about the structure of the imperative functional semantic field; as well as the formation of contextually determined imperative values and their implementation in various individual stylistic systems.

The object of our research is imperative constructions in the pre-revolutionary poetry by Vladimir Mayakovsky and Sergei Yesenin.

The subject of the research is methods and means for expressing imperative semantics and the imperative functional-semantic field modeled on their basis in the pre-revolutionary works by Vladimir Mayakovsky and Sergei Yesenin.

The **results** of the diploma thesis done are as follows: types of imperative constructions found in the pre-revolutionary works by Vladimir Mayakovsky and Sergei Yesenin were selected and analyzed; based on them the authors' imperative functional-semantic fields are constructed; and the prevailing meanings of imperative constructions in the pre-revolutionary Mayakovsky and Yesenin poetry are revealed.

The **practical importance** of the diploma paper lies in the possibility of using the **findings** in educational and research activities devoted to the development of theoretical issues related to the formation of imperative functional semantic fields in the language system.

As far as the **scientific novelty** of the thesis is concerned, the imperative functional semantic field is built on the pre-revolutionary poetry by Vladimir Mayakovsky and Sergey Yesenin and the language tools that shape the core and periphery of the field in issue are defined.